

Paimennuksen PM-kisat Mikkolan tilalla elokuussa 2024

Teksti ja kuvat: Peppi Laine

Peppi ja Marko Laineen omistaman Mikkolan tilan lammastalous paimenkoirineen alkoi 15 vuotta sitten joenrantaan perustettujen nurmipeitteisten suojavyöhykkeiden hoitamisesta laiduntamalla. Sekä lampaat että ensimmäinen paimenkoira hankittiin samaan aikaan. Vähitellen on opittu asioita molempien kanssa.

Mikkolassa on noin 200 uuhien risteytyskatras. Uuhet ovat pääosin suomenlampaan ja dorsetin tai gotlanniturkislampaan ja texelin risteytyksiä. Vuosittain syntyy reilut 350 karitsaa. Tilalla työskentelee lähes päivittäin kolme työkäistä bordercollieta. Lisäksi on nuoria koulutettavia ja jo eläkkeelle jääneitä paimenia. Koiria käytetään apuna kaikissa laidunsiirroissa, punnituksissa, rokotuksissa, kerinnöissä tai muissa käsittelyä vaativissa tilanteissa sekä talvella lampolassa kuivituksessa ja rehupaalien ajossa karsinoihin.

Viljelyssä on pääasiassa syysviljoja, syysrapsia, viljan- ja nurmensiemeniä sekä rehua lampaille. Maatilan muun toiminnan ohessa Mikkolassa on jo monta vuotta järjestetty paimenkoirakisoja ja -kursseja.

Kohti kisoja

PM-kisoihin valmistautuminen alkoi jo reilu vuosi sitten. Aivan ensimmäiseksi kysyin naapurissa sijaitsevan kyläkoulun

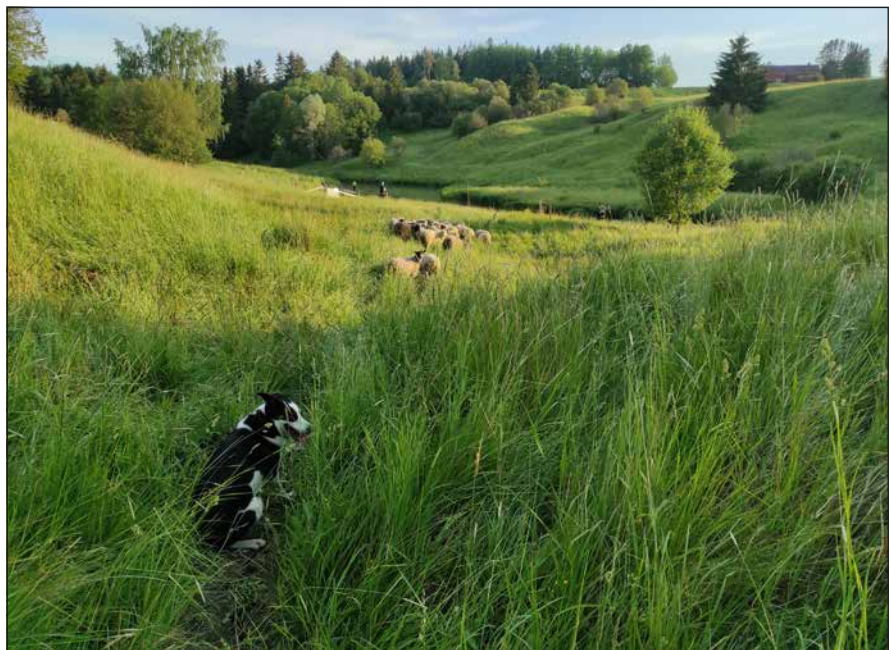

rehtorilta, voidaanko joitakin koulun tiloja saada kisojen ajaksi käyttöön. Onneksi asia sopi ja hän piti tällaista hanketta arvokkaana myös koko kyläyhteisölle. Kisapelto sijaitsee aivan koulun vieressä. Konseptia testattiin jo syksyllä 2022 maajoukkueen karsintakisojen yhteydessä. Kisaajien autot saadaan parkkiin koulun kentälle, koulun ruokala ja vessat saadaan kisaväen käyttöön. Seuraavaksi varmistin yhteistyön Hajalan kotikoulutoimikunnan kanssa. He järjestävät lounastarjoilun jokaisena kispäivänä ja pyörittävät myös kahviota koululla ja kisa-entän laidalla. Näin saadaan ruokailut hoidettua edullisesti oman kylän voimin ja pienet tuotot menevät koululaisten retkikassaan.

Myös kisoihin tarvittavien lampaiden laskeminen ja lammastuotannon suunnittelu aloitettiin jo viime vuonna kilpailun reunaehdoilla. Eläinten riittävyys vaati monenlaista säätöä tilan tuotantorytmiin ja pitoeläinten elämään. Aluksi oli tieto, että kisaajia olisi 42 per päivä, mutta talven aikana selvisi, että tarvitaankin 45 lähtöä plus nollakoira eli 46 viiden lampaan ryhmää päivässä. Onneksi viime kesän rehusato oli hyvä, sillä 2023 syntyneitä uuhikarisoita jätettiin talveksi pitoon normaalia enemmän, mutta vain pieni osa niistä astutettiin syksyllä. Tilalla on vuosittain kaksi karitointia; maaliskuussa ja heinäkuussa. Nyt nuoret 1 – 2 -vuotiaat uuhet siirrettiin karitsoimaan maaliskuussa. Näin ne ehditään vierottamaan karitsoistaan juhannuksen tienoilla ja kuntoutumaan elokuun alkuun mennessä. Heinäkuussa karitsoi poikkeuksellisen pieni määrä uuhia, jotta työ määrä olisi pienempi ja aikaa riittäisi hyvin kisajärjestelyihin.

Elokuussa 2023 tilalla sattunut iso su-sivahinko loi lisää haasteita uuhimäärän kasvattamiseen, mutta onneksi syksyn astutukset onnistuivat hyvin ja nyt keväällä karitsoi 125 uuhia. Kisakelpoisia 1 – 4-vuotiaita näistä on yli 90 ja uuhikarisoita syntyi 145 kpl. Lisäksi viimevuotisia astuttamattomia uuhia on yli 50 kpl. Tällä hetkellä näyttää siltä, että kisat voidaan ajaa kolmen uuhin ja kahden uuhikaritsan ryhminä.

Jotta kaikki kisalampaat eivät joudu viettämään koko päivää varikolla, tar-

koitus on tehdä erikseen aamupäivä- ja iltapäivälauma. Molemmissa ryhmissä on noin 70 uuhia ja 50 uuhikaritsaa. Ryhmät vaihdetaan lounastauon yhteydessä. Vapaavuorolaisille järjestetään kispellon lähistölle laidun, jossa ne saavat levätä ja syödä sillä aikaa, kun toinen ryhmä osallistuu kisoihin. Finaalipäivänä tarvitaan vielä enemmän lampaita, joten osa uuhista käy finaalaradalla kaksi kertaa päivässä.

Sanotaan, että hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Koko kesä joudutaan kuitenkin vielä jännittämään. Joitakin yksittäisiä uuhia tai karitsoita saatetaan menettää kesän kuluessa, mutta toivotaan, ettei dramaattinen susien hyökkäys toistu. Lampaiden turvaksi petoaitaa on rakennettu jo yli 5 km ja kesän kuluessa rakennetaan lisää. Aiemmilta vuosilta tutut vartijalaamat ovat tulossa yhden lauman turvaksi ja nuoret uuhet viedään kirkonkylään maisemanhoitoalueelle. Ennen kisoja vieroitettuja uuhikarisoita tullaan hieman koiraamaan ja kauempana maisemanhoito alueilla laiduntavat uuhet haetaan ajoissa kotiin ja lajitellaan kisalaumoihiin.

Kisapelolla kasvaa kolmannen vuoden rehunurmi. Toivottavasti ensimmäinen sato saadaan korjattua heti kesäkuun alussa, jotta toinenkin sato ehdittäisiin niittää ja paalata viimeistään heinä-elokuun vaihteessa, ja kisarata saataisiin rakentaa lyhyelle nurmelle. Sää tietenkin ratkaisevat nurmen kasvurytmin, mutta toivottavasti sattu sopivat korjuukelit kohdilleen.

Rataa mittailaan ja suunnitellaan toki jo aiemmin kesällä. Lähtövarikoita varten tarvitaan paljon irtotaitoja ja haketta pohjalle. Niiden paikat tulee suunnitella jo rehupaaleja pellon laiduille kerätessä. Poistovarikolle pystytetään aitaus, jossa lampaat saavat laiduntaa myös kisojen aikana.

Pellon laidan lato vaatii siivousta, olkipaalit ja romu on poistettava yleisön katetun kahvion sekä yhdistyksen ja sponsoreiden ständien tieltä. Yleisön parkkipaikka saadaan todennäköisesti viereiselle rehupellolle. Bajamaja on varattu, mutta sille sekä Live stream -kuvaajille pitää myös suunnitella paikka ja virtajohtokin pitäisi saada pellolle, joten monenlaista puuhaa on vielä tiedossa.

Talven aikana on varmistettu tuomarit ja talkooväki kisojen avaintehtäviin kuten varikoille ja kisatoimistoon, mutta varmasti lisää apukäsiä tullaan tarvitsemaan vielä etenkin kisojen valmisteluun.

Menossa on sponsoreiden hankinta tapahtuman järjestelyjen rahoittamiseksi. Tässä voivat auttaa kaikki halukkaat yhdistyksen jäsenet, sponsorikirjeen ja lisätietoja voi kysellä **peppi@mikkolantila.fi**

Sponsorikirjeen ja lisätietoja saa myös kisan nettisivulta www.spky.fi -> Nordic Sheepdog Championship 2024. Sivuilla esitellään PM-kilpailutuomarit Doug Lambie Walesista ja Ned O'Keeffe Irlannista. ■

